

**ИСПИТНА
ПРОГРАМА**

ДРЖАВЕН ИСПИТЕН ЦЕНТАР

АНГЛИСКИ ЈАЗИК

ДРЖАВНА МАТУРА

Скопје, 2014

**ГИМНАЗИСКО ОБРАЗОВАНИЕ
СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ
СРЕДНО УМЕТНИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ**

ДРЖАВЕН ИСПИТЕН ЦЕНТАР

ИСПИТНА ПРОГРАМА

АНГЛИСКИ ЈАЗИК

ДРЖАВНА МАТУРА
ВО ГИМНАЗИСКО
ВО СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ
И ВО СРЕДНО УМЕТНИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

Испитната програма по англиски јазик за државна матура во гимназиското, во средното стручно и во уметничкото образование е донесена со решение на министерот за образование и наука бр. _____ од _____ година.

1. ВОВЕД

Испитната програма е документ којшто на училиштата, наставниците, учениците/кандидатите и сите други заинтересирани за овој испит им нуди информации за содржината и квалитативниот аспект на испитот.

Намената на програмата е:

- да го насочи кандидатот успешно да се подготви за полагање на матурскиот испит по англиски јазик како странски јазик;
- да му помогне на наставникот за успешна реализација на наставната програма во функција на подготвување на учениците за матурскиот испит.

Испитната програма се темели на наставните програми по англиски јазик од I до IV година за средно образование како и Заедничката европска референтна рамка за јазиците.

Предмет на проверка на знаењата и способностите на учениците по предметот англиски јазик ќе бидат деловите на наставната програма: *Читање со разбирање и Пишување*

* *Примена на јазичните елементи во контекст.*

* Содржините од *Култура* се застапени во задачите за *Читање со разбирање и Пишување* во коишто ќе се вклучат основните конвенции и културолошки особености на земјата чијшто јазик се изучува.

* Деловите од наставната програма: *Зборување и Слушање со разбирање* ќе бидат содржини на проверка тогаш кога во сите средни училишта во државата ќе бидат создадени подеднакви материјални и други услови неопходни за нивна проверка.

Со оваа испитна програма се утврдува содржината, организацијата и начинот на спроведување на државната матура во средното образование и очекуваните ефекти од нејзиното спроведување во подобрување на квалитетот на нашиот образовен систем.

Испитот по англиски јазик во рамките на државната матура што се спроведува на крајот од четиригодишното образование во средното образование ќе овозможи да се провери:

- дали кандидатот има стекнато соодветни знаења и вештини по англиски јазик кои ќе му овозможат да го продолжи своето образование на високообразовните институции;
- дали кандидатот е оспособен самостојно да ги применува стекнатите знаења од англискиот јазик во комуникација во секојдневниот живот.

Овој испит ќе биде мотивација учениците во иднина уште потемелно да го изучуваат предметот англиски јазик. Согласно Концепцијата за државна матура, училишна матура и завршен испит во јавното средно образование донесена од страна на Министерот за образование и наука во 2013 година, испитот по англиски јазик, покрај испитите по француски, германски и руски јазик, кандидатите може да го изберат како задолжителен испит кои се тестира на екстерно ниво.

Испитната програма ги содржи следните компоненти:

- Општа цел на испитот;
- Содржина на испитот;
- Спецификација на вештините што се оценуваат;

- Конкретизација на целите (знаењата и способностите);
- Спецификациска мрежа на целите;
- Опис на испитот;
- Начин на оценување.

2. ОПШТА ЦЕЛ НА ИСПИТОТ

Со испитот се очекува кандидатот да покаже дека е способен:

- глобално, детално и селективно да разбере прочитан текст;
- да комуницира писмено преку неформално, полуформално и формално писмо
- да напише јасен, детален текст на познати теми или теми од личен интерес .

3. СОДРЖИНА НА ИСПИТОТ

1. Читање со разбирање.
2. Пишување.
3. * Примена на јазичните елементи во контекст.

3.1. Знаења и вештини коишто се оценуваат:

- познавање и примена на лексиката, граматиката, комуникативните модели и културата на земјата чиј јазик се изучува;
- разбирање на прочитан текст;
- пишување писмо и јасен, детален текст.
- примена на јазичните елементи во контекст.

3.2. Конкретизација на целите

Дел 1: Читање со разбирање

Од кандидатот се очекува:

- да ја разбере суштината на текстот;
- да пронајде конкретни информации во текстот;
- да го разбере текстот во детали.

Содржини и видови текстови за делот Читање со разбирање

Содржини	Видови текстови (актуелни за возраста и интересите на учениците)
<ul style="list-style-type: none">- Семејство- Слободно време (интереси, хоби, патувања итн.)- Современи комуникации (печат, телевизија, радио, Интернет итн.)- Музика- Филм- Спорт- Секојдневно живеење (навики, обичаи, празнување)- Животна средина- Образование, професии, занимања (планови за иднината и слично)	<ul style="list-style-type: none">- Новинарска статија, писмо, оглас и сл.- Мапи, огласи, паноа, флаери, проспекти, декларација за производ, рекламен материјал, етикета, мени и сл.- Раскази, бајки, басни, извадоци од романи, брошури, извештаи и коментари во функција на содржините наведени во табелава

Дел 2: Пишување

Од кандидатот се очекува:

- да напише лично (неформално) и официјално (формално) писмо со кое искажува благодарност, извинување, честитање, прифаќање/одбивање, барање/давање информации; или писмо во кое опишува настани, искуства и впечатоци;
- да напише јасен и детален текст на различни теми.

Содржини и видови текстови за делот Пишување

Содржини	Видови текстови
Текстови актуелни за возраста и интересите на учениците - Семејство - Слободно време (интереси, хоби, патувања итн.) - Современи комуникации (печат, телевизија, радио, Интернет итн.) - Музика - Филм - Спорт - Секојдневно живеење (навики, обичаи, празнување) - Животна средина - Образование, професии, занимања (планови за иднината и слично) - Личности и настани од науката, литературата и уметноста	- Неформално, полуформално и формално писмо - Наративен, дескриптивен, експозиторен, аргументативен и мисловен текст

Дел 3: Примена на јазичните елементи во контекст

Од кандидатот се очекува:

да ги пополни празнините во дадениот текст и да ја покаже способноста за примена на лексичките единици и граматичките структури во контекст.

4. ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ НА ИСПИТНИТЕ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Читање со разбирање

Цели	Начин на читање	Примери
Кандидатот да ја разбере главната идеја во текстот.	Глобално читање	Можам да сфатам за каков вид на текст станува збор, односно кои се главните ликови и настани во текстот.
Кандидатот да пронајде конкретни информации во текстот.	Селективно читање	Од возниот ред сакам да дознаам кога поаѓа возот за Берлин
Кандидатот да го разбере текстот во детали.	Детално читање	Од упатството за употреба сакам точно да дознаам како работи апаратот.

Видови задачи со кои се проверуваат целите од вештината Читање со разбирање

Задачи со

- повеќечлен избор
- поврзување
- подредување

Делот *Читање со разбирање* на испитот е застапен со 25 бода.

Пишување

Видови текстови	Цели
Неформално, полуформално и формално писмо	Кандидатот: - да искаже благодарност, извинување, честитање, прифаќање/одбивање, барање/давање информации и сл. - да опишува настани, искуства и впечатоци и сл.
Јасен и детален текст на различни теми	- да пишува наративен, дескриптивен, експозиторен, аргументативен и мисловен поврзан текст на познати теми или теми од личен интерес.

Делот *Пишување* на испитот е застапен со 35 бода.

Примена на јзични елементи во контекст

Видови текстови	Цели
Текст со празнини	Кандидатот: - може да ги применува изучените лексички единици и граматичките структури во контекст.

Делот *Примена на јзични елементи во контекст* е застапен со 10 бода.

5. ОПИС НА ИСПИТОТ

Матурскиот испит по предметот англиски јазик се полага електронски и/или писмено.

Вкупното времетраење на испитот изнесува 180 минути.

Испитот содржи:

а) четири задачи за вештината Читање со разбирање со 25 максимални бодови.

б) две задачи за пишување со 35 максимални бодови

- за писмо - 15 максимални бодови
- за јасен, детален текст - 20 максимални бодови

в) една задача за примена на јазичните елементи во контекст со 10 максимални бодови.

6. НАЧИН НА ОЦЕНУВАЊЕ

Оценувањето се врши екстерно и централизирано врз основа на однапред изготвен клуч, упатство и усогласени критериуми.

Вкупниот број бодови што можат да се освојат на испитот е 70.

Потребниот број бодови за да се положи испитот, како и распонот на бодови за секоја од позитивните оценки (од 2 до 5) се утврдува по завршувањето на испитот.

Оценувањето на испитните задачи од компонентата *Пишување* ќе се изведува со помош на следните критериуми:

Писмена интеракција – Пишување писмо

Бр. на бодови	Содржина
5	Содржината во целост одговара на барањата на задачата. <ul style="list-style-type: none">• Барањата се потполно и подеднакво разработени и во целост соодветствуваат на упатството на задачата.
4	
3	Содржината е делумно соодветна на барањата на задачата. <ul style="list-style-type: none">• Барањата се делумно разработени – со минимум информации.• Има непотребни информации.
2	
1	Постои мала поврзаност на содржината во текстот со барањата од задачата. <ul style="list-style-type: none">• Информациите се нејасни, се повторуваат или ги нема во доволен број.

Бр. на бодови	Структура
3	Јасно препознатлива организација и структура соодветна на поставената задача. Текстот ги содржи сите обележја (елементи) на видот на текстот.
2	
1	Структурата воопшто не одговара на видот на текстот.

Бр. на бодови	Јазик (правопис, лексика и граматика)
7	<p>Кандидатот успешно го употребува јазикот.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Текстот е сосема разбирлив со незначителни грешки во поглед на правописот и интерпункцијата. • Лексиката е разновидна, правилно употребена, соодветна на поставената задача. • Употребени се разновидни граматички структури со можни незначителни грешки.
6	
5	<p>Кандидатот покажува добро познавање на јазикот.</p> <p>Текстот е разбирлив, но:</p> <ul style="list-style-type: none"> • има мал број правописни и интерпункциски грешки кои не го попречуваат разбирањето на текстот; • лексиката е соодветна и правилно употребена иако се среќаваат грешки кај посложените искази или е видливо влијанието од мајчиниот или друг странски јазик; • текстот е разбирлив иако се среќаваат грешки при употребата на посложените граматички структури.
4	
3	<p>Кандидатот покажува основни познавања.</p> <p>Текстот е во поголем дел разбирлив, иако:</p> <ul style="list-style-type: none"> • се сретнуваат повеќе правописни грешки кои понекогаш го отежнуваат разбирањето; • лексиката е едноставна; преземена од задачата или се повторува; • употребени се едноставни граматички структури речиси без грешки.
2	
1	<p>Кандидатот покажува тешкотии при употребата на јазикот.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Текстот во целина тешко се разбира поради бројните грешки во поглед на лексиката, правописот и граматичките структури.

* Текстот се оценува со 0 бодови по сите критериуми доколку:

- има помалку од 50% од бараниот број зборови;
- содржината воопшто не одговара на барањата на задачата.

Писмена продукција - Пишување текст

Бр. на бодови	Содржина
5	Содржината е во целост соодветна на барањата. <ul style="list-style-type: none"> • Барањата се потполно и подеднакво разработени и во целост соодветствуваат на упатството.
4	
3	Содржината е делумно соодветна на барањата. <ul style="list-style-type: none"> • Барањата се недоволно разработени – со минимум информации. • Се среќаваат непотребни информации или информации кои се повторуваат.
2	
1	Постои мала поврзаност на содржината со барањата. <ul style="list-style-type: none"> • Информациите во голем дел не соодветствуваат со барањата на задачата.

Бр. на бодови	Кохерентност и кохезија
5	Мислите се јасни, логички подредени (организирани во вовед, главен дел, заклучок) и лесни за следење. <ul style="list-style-type: none"> • Употребени се разновидни и соодветни поврзувачки средства на ниво на реченици и пасуси.
4	
3	Мислите не се секогаш јасни, не се добро организирани и логички подредени. <ul style="list-style-type: none"> • На некои места е отежнато следењето на мислите • Ограничена употреба на поврзувачки средства
2	
1	Мислите се нејасни, лошо организирани и тешки за следење. <ul style="list-style-type: none"> • Несоодветна употреба или никаква употреба на поврзувачки средства.

Бр. на бодови	Лексика
5	Лексиката е богата и точно употребена. <ul style="list-style-type: none"> • Се среќаваат измени на формулациите за да се избегне повторување на исти зборови и изрази.

4	
3	Лексиката е едноставна, но точно употребена. <ul style="list-style-type: none"> • Лексиката се повторува или е преземена од упатството на задачата.
2	
1	Лексиката е ограничена. <ul style="list-style-type: none"> • Употребени се изолирани зборови и изрази.

Бр. на бодови	Граматика
5	<ul style="list-style-type: none"> • Правилна употреба на разновидни граматички структури, како и видови реченици (прости и сложени), речиси без грешки. • Текстот е лесно разбирлив и покрај малите грешки во правописот и интерпункцијата.
4	
3	<ul style="list-style-type: none"> • Употреба на разновидни граматички структури со многу грешки ИЛИ едноставни граматички структури речиси без грешки. • Ограничена употреба на разновидни типови реченици. • Текстот е, главно, разбирлив со грешки во правописот и интерпункцијата кои понекогаш го попречуваат разбирањето.
2	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Употреба на едноставни граматички структури со елементарни грешки кои го попречуваат разбирањето на текстот. • Тешко разбирлив текст поради голем број грешки во правописот и интерпункцијата.

* Текстот се оценува со 0 бодови по сите критериуми доколку:

- има помалку од 50% од бараниот број зборови;
- содржината воопшто не одговара на барањата на задачата.